

1978

L

1823

17. 12.

U. a. 11

Libb. med. 4. 70

~~24.~~ 16. V.

an 6

DISPUTATIO VIII.
DE MIRANDA
HOMINIS IN VTERO
FORMATIONE IN ILLVSTRI
IVLIA ANNO A SALVTIFERO VIRGI-
nis partu M D XC. 5. Non.
Octob. instituta

A

IOHANNE VVERNERO
Medicina D.

Respondente

Stephano Bachero Antuer-
piensi.

HELMAESTADII
Ex officina typographica Iacobi Lucij, Anno
M D XC.

AK

CLARISS. ET EXPERIENTISS.
VIRIS, DN. IOACHIMO GAGELMANNO, ET
ARNOLDO FREITAGIO, Medicinæ DD. Illustriss.
Brunsvic. & Lunæburg. Ducum Archiatris, ac
consiliariis prudentiss.

Vos viri magni, quibus quantum debeam, decernere facilius
possum, quam gratiam pro merito referre (Quod quidem
optem si sufficerent vires) tantummodo, quod solum subducta
undiq; ratione posse videor, gratum vobis animum & bene-
volentem offero, qui solus in magnis, apud sapientes sat esse so-
let: Quem una via est ex doctrina, studiorumq; nostrorum penu, vobis pro-
bandi testificandiq;, olim cum maturior adoleverit etas, plura, maioraq;
expectaturis. Precoces hi quidem fructus sunt, sed unde de reliquis ven-
turo post autumno seruenti sole recoltis fructibus indicare potestis: Quales
ab arboribus suis diligentes agricola quotannis cum cura decerpere, & anti-
cipare solent, ut inde aliis periculum & gurgustiolum quoddam offerant sud
horti. Hoc ipsum ego facere satago, ab hisce Medice artis primitiis, cui ego
me studio, patri mei cariss. D. ANDREAE BACHERI, collega
vestri suasu & instinctu olim mancipavi. Quocirca more nostro scholasti-
co, quas priuatim concepi de formatione hominis theses, ad disputandum pro-
mulgatas, vobis viris clariss. meiq; amantiß. dedicare, consecrare visum fuit.
Et spero fretus humanitate vestra non pro ingrato fore munus. Quando-
quidem: Sape etiam parvis gratiarebus inest. Quicquid est tamen pondus
ab animo meo habet, nec maius nunc quicquam prestare possum, in omni lit-
terario hoc censu. Vos me adiuvate viri prestantes, contenti sola de me be-
ne merendi conscientia, & consuetudine pro quibus semper hic meus animus,
vobis indole sua & candore constabit, donec ego constabo vita, ut quibus mul-
tum debeam, eisdem deinceps plurimum debere gestiam. Valete viri
prestantes, & fautores optimi Helmsstadij pridie Calendrum Octobris.
Anno M D XC.

Vestri observantiss.

Stephanus Bacherus Antwerp.

Theſis I.

Scitè & elegantè Galenus, Epicuri, aliorumq; placita paſſim deſtruens, corporis humani ſtructuram, ſingulari quadam providentia, maxima opificis ipſius ſapientia, ac facultati cõiuncta, fieri demonſtrat: Quanam eius ſit ſubſtantia, qualisq; potentia, id verò dubius ignorat.

II.

Nos verò fauſtiſſimo matris Eccleſie ſinu excepti proſitemur: Naturam Dei opificis miniſtram almo Dei verbo ac voluntati clementi, ſua ita obire munia, ac iuſtas capeſſere vices.

III.

Sic eadem nutu eodem ſtipata ac ſtimulata, ſemper ſe in melius vertere, ac ad perfectionem perfectiſſimam, æternamq; duraturam accedere annititur: fragilis tamen materiæ infirmitate excepta, maiora petit, audetq; viribus: Continuus quippe eſt rerum caducarum interitus.

IIII.

Quod ergò ſingularum in natura rerum incolumitati, ac perfectioni durabili denegatum fuit, ſpeciei propagatione recompensare, ſeq; alicui perpetuitati aſſerere pro viribus tentavit.

V.

Hinc illæ ^{naturæ} turgidæ ardentes flamme: Hinc illa mundanæ perpetuitatis principia prouenere.

VI.

Hæc procreationis humane (de ea enim hîc tantum) principia, vel ſunt prima, vel à primis orta.

VII.

Quorum illa remotiora, hæc propinquiora.

VIII.

Principia prima ſunt mas & fœmina, mutuo complexu mutua conferentes ſymbola.

IX.

A primis orta principia, ſunt efficiencia ſimul & materialia.

A 2

Prin-

X.

Principia hæc efficiencia ac materialia, vel sunt fortiora, vel debiliora.

XI.

Efficiens fortius semen est: Debilius sanguis maternus.

XII.

Materiale fortius seu molis maioris, est sanguis maternus: Debilius est semen utriusq; sexus.

XIII.

Est vero semen humor albus, è sanguine & spiritu à partibus corporis per vasa spermatica ad testes delato, coctus.

XIV.

Testibus ergo semen gigni, ac generationem perfici profiteamur.

XV.

Vt ne utiquam vera sit Aristotelis sententia: Testes esse veluti plagas quasdam è telis à textoribus appensas, ne seminaria vasa in se concidant, aut distorqueantur, sed via ad seminis eiaculationem prompta patuleq; maneant.

XVI.

In semine hoc ab utroq; parente profluente, duplex quasi portio est, una spiritiuosa, altera humorosa.

XVII.

Spiritiuosa est vitalis spiritus à corde per arterias in uniuersum corpus diffusus, motus ipsius quasi principium facultatis generantis organum.

XVIII.

Hoc Hippocraticum illud est ab omni humido secretum ut robustissimum.

XIX.

Hic vitalis spiritus unà cum semine paterno immixtus primùm beneficio spiritus vitalis materni in coitu emissi conseruatur. Post verò spiritu à corde matris suppeditato, Corde vero ipsius fetus formato, vitali fetus spiritu fouetur.

XX.

Portio humorosa est pinguisimum illud sanguineum alimentum.

tum, ut utroq; modo semen consideratum à toto procedat, à toto quippe sanguis & spiritus. XXI.

Hoc ergo semen in uterum immissum insita eius facultate ac vi calorifica ad opus excitatur, quæ uteri actio, conceptio dici solet.

XXII.

Sanguis maternus est excrementum vrile sanguineum à calore femine debili genitum.

XXIII.

Vbi affirmamus membra è sanguine generata, corruptaq; facile regenerari, quod largam habeant generationis materiam, è semine verò, aut nūquam aut difficulter: Quanquam efficiens causa minimè absit: neq; enim natura reliquit animal, nec oblita est virium insitarum.

XXIV.

Est porrò in semine ac sanguine materno vis generatrix alteratricem & formatricem complexa: De quarum illa ut probabilia Gal. aliq; excogitarunt, sic de hac prorsus dubitarunt.

XXV.

Nos $\omega\lambda\alpha\sigma\iota\kappa\lambda\omega$ seu Ἰνδίκω hanc $\delta\lambda\omega\alpha\mu\omega$ diuinam illam potestatem ac benedictionem efficacissimo verbo (crescite & multiplicamini) expressam, ipsiq; semini inditam esse putamus.

XXVI.

Alteratrix facultas est seminis virilis ac muliebris potentia per quam partes eius mutantur.

XXVII.

Huius instrumentaria causa, vel communis est, vel propria.

XXVIII.

Communis est cordis calor influens, qui dum ad fetus partes accedit, primam alterationem primis sex diebus inducit.

XXIX.

Causa determinata, ipsam alimenti alterari assimilationē post 6 dierum spatium sanguine materno iam accedente, inuehit.

XXX.

Hic tale erit instrumentum facultatis alteratricis, quale mu-

A 3

tate

ratæ partis temperamentum est: Quia verò temperamentum mu-
tatae partis pro partium varietate varium est: Aliud quippe tem-
peramentum cerebri, aliud cordis, Epatis, ossis, aliud aliarum parti-
um, varium quoque instrumentum erit.

XXXI.

Est igitur pro parte determinata, vel qualitas prima, vel se-
cunda.

XXXII.

Qualitas prima, calidum, frigidum, humidum, siccum.

XXXIII.

Formatrix facultas idem habet subiectum informatum, quod
prius fuit alteratum: Alteratur autem utriusque sexus semen & san-
guis maternus, hinc & formas recipiunt. Hæc vel introducit for-
mas imperfectiorum graduum, mixti videlicet, similis, dissi-
milaris, viventis, vel ipsam animam sensitivam & rationalem.

XXXIV.

Verum quia facultas hæc formatrix, ad finem operis obtinen-
dum convenienti operationis modo nititur, hicque ipse temporis co-
gnitione acquiritur, formationis tempora prius proponemus.

XXXV.

Hæc quatuor sunt Hippocrati ac Gal. 1. ubi quod in utero est
ἔπειτα δicitur, ἔπειτα κόνουα ad sextum diem circiter seminis specie
prepollente. 2. Vbi caro ipsa representatur, hoc κόνουα Hippoc.
3. Vbi tria principia delineata, aliarumque partium designatio, atque
adumbratio facta est, Hippocr. ἔπειτα. 4. Quando omnium mem-
brorum articulatione facta, motus incipit, κόνουα Hipp. Quæ figu-
ratio in femella secundum Hipp. 42. die, in masculo 30 circiter con-
tingit.

XXXVI.

Formantur ergo primis 6. diebus membrana, epatis, cordis &
cerebri vesicula, umbilicus, vena & arterie.

XXXVII.

Membrana à calore crassiores viscosioresque seminis partes in-
durante ac dilatante genita tres sunt: χόνουα secundina ἀλλοει-
σθηδὴν sarciminalis, ἀρνὶα agnina.

χόνουα

XXXVIII.

Χωρίον est membrana tenuis, duplicata exterius fetum à mucronata pectoris cartilagine ad ilium usq̄, circumdans, uterum fetumq̄, custodiens.

XXXIX.

Hæc externa superficie uteri subijcitur partibus, ad quas venarum, arteriarumq̄, perveniunt orificia, ut per ea sanguis maternus, fetus nutrimentum transmittatur.

XL.

Αλλωλοδδῆς est inuolucrum è vasis à χωρίω acceptis compositum, longum, in ambo uteri cornua suspensum, versus vesicā perforatum, externa superficie amnio incumbens, fetusq̄, urinam recipiens.

XLI.

ἀμνιὸν est membrana reliquis crassior, secundum superficiem externam, αλλωλοδδῆν, secundum internam toti fetui unita, sudorem continens, & ad artuum motus retinens.

XLII.

Hiscæ aliq̄ membranam quartam addunt, inuolucrum videlicet, è substantia lutosa genitum, Indusium illis vocatum, aliquando cum fetu egrediens, aliquando intus manens.

XLIII.

Hiscæ membranis generatis ipsa fetus cutis veluti tegmen nascitur.

XLIV.

De ordine conformationis membrorum principalium quamvis ingens Philosophorum & Medicorum sit contentio: Nos tamē cum Galeno celerrimam Epar è sanguine generationem obtinere pronunciamus, huic cordis, huic cerebri, huic aliorum formationem subijcimus, generationis hîc non gubernationis spectantes principia.

XLV.

Dum ita fetus partes delineantur, sanguis cum venosus tum arteriosus ad uterum per certa vasa deducitur.

XLVI.

Sanguis hic, quo fetus nutritur & augetur purissimus est, minime

nimè venenatus, qui in Epar infantis tractus, melius coquitur, & per totum corpus diffunditur: Per epar enim non per os infans nutritur.

XLVII.

Vasa hæc, per quæ alimentum trahit infans, sunt una vena & dua arteria, quarum illa à caudice venæ portæ, quamprimum à iecoris cavitate prodit: Arteria verò ab arteria magna lumbos trās-eunte nascuntur, longissimeq; in homine duabus membranis involuta visuntur.

XLVIII.

Tractione ergo retentione, coctione, & expulsionem, fetus fit generatio & nutritio.

XLIX.

Sanguis enim per venam umbilicalem attractus, ad portæ fertur truncum, hic eundem tradit iecori, hinc vena caua puriorem partem prolicit, & in totum corpus distribuit: Crassior ad lienem tenuior ad fellis ^{visum} ablegatur: Impurissimus per venas mesaricas ad intestina defertur.

L.

Sic ergo fetus maturior tandem factus, plenius desiderat alimentum, Locorum vero angustia pressus calcitrando membranas rumpit, itaq; uteri facultate expultrice insurgente, fatuq; ad exitum vergente partus fit.

LI.

Vt manifestum sit mutationes precipuas tres fatibus obtingere: Formationem videlicet, motum, & partum. Quarum hæc solent constitui proportionem, ut tempus motus, ad tempus formationis duplum sit: Tempus partus ad tempus motus triplum, Partus quare tempus à formationis pendet tempore: Hoc verò variū est, (Nam Hippoc. lib. de alim. teste, nunc dies sunt 30, nunc 35, nunc 45, nunc 50) varij ergo partus humani sunt termini.

LII.

Quam sane rationem Hipp. eodem libro inquit, dum eos qui 35. diebus figurantur, 70 moveri, 210 edi tradidit: Et ita de reliquis. verum hæc proportionis ratio, minimè ex euentu firma rataq; est.

LIII.

Coniungenda quare prioribus, maior minorve cæli clementia, unde breuior, tardiorve partus partus sit terminus.

F I N I S.

78L 1823

ULB Halle

3

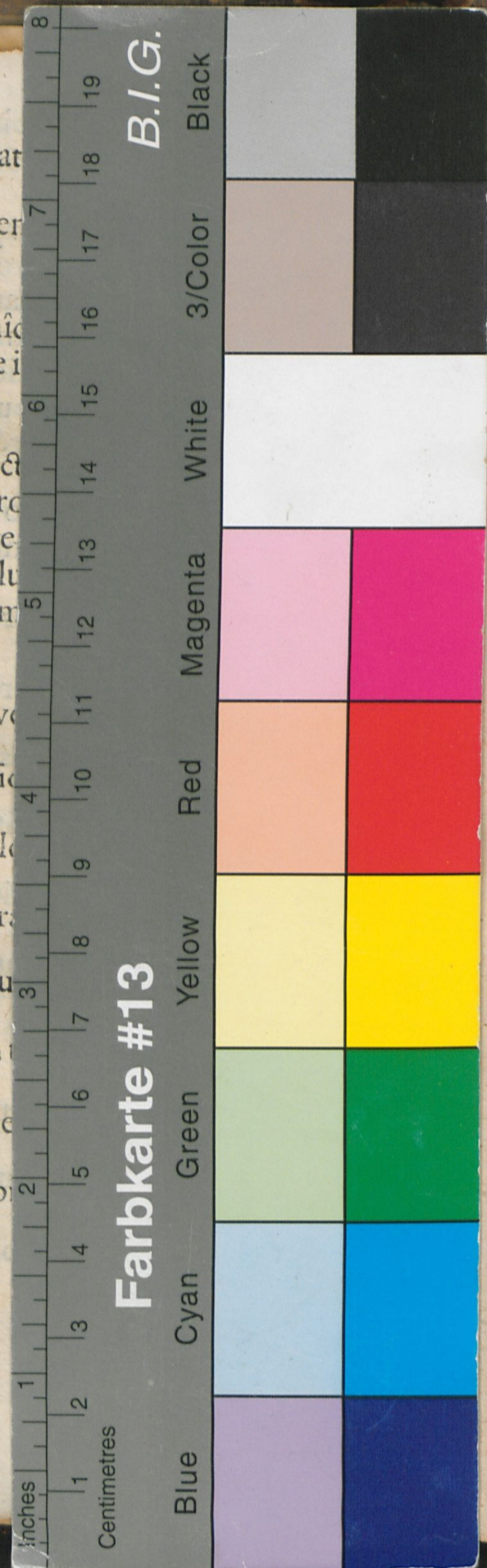
004 592 395

5b.

an 6

DISPUTATIO VIII.
DE MIRANDA
HOMINIS IN VTERO
FORMATIONE IN ILLUSTRIS
IVLIA ANNO A SALVTIFERO VIRGI-
nis partu M D XC. 5. Non.
Octob. instituta

A

IOHANNES VVERNERO
Medicinae D.

Respondente

Stephano Bachero Antuer-
piensi.

HELMAESTADII
Ex officina typographica Iacobi Lucij, Anno
M D XC.

AK

